

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/46/2016
Identifikačné číslo spisu: 2014200642
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200642.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: P. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. Z., korešpondenčná adresa: U. XXX (u B. E.), T. na X., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.04.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sd/101/2014-50 zo dňa 07.09.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sd/101/2014-50 zo dňa 07.09.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 44Sd/101/2014-50 zo dňa 07.09.2015 potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.04.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľky zo dňa 06.03.2014 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Dunajská Streda zo dňa 06.03.2014 nie je invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľke nepriznal nárok na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd nariadil pojednávanie na 15.12.2014, pričom na pojednávaní bolo zistené, že navrhovateľka nie je schopná chápať zmysel konania v slovenskom jazyku. Uznesením č. k. 44Sd/101/2014-25 zo dňa 25.02.2015 ustanovil v konaní tlmočníka z jazyka maďarského JUDr. R. Q.. Na pojednávaní dňa 01.06.2015 navrhovateľka za prítomnosti tlmočníka uviedla, že nie je schopná vykonávať žiadnu prácu, je unavená a predložila krajskému súdu lekársku správu zo dňa 30.03.2015 od neurológa a lekársku správu zo dňa

25.05.2015 od psychiatra. Z uvedeného dôvodu bolo pojednávanie odročené za účelom znovu posúdenia jej zdravotného stavu. Na pojednávaní dňa 07.09.2015 krajský súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti navrhovateľky, ktorá termín brala na vedomie a zaviazala sa dostaviť bez písomného predvolania. Z predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že napadnutým rozhodnutím odporcu bola zamietnutá žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok, nakoľko podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Dunajská Streda zo dňa 06.03.2014 navrhovateľka nemala vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli určené choroby nervového systému podľa kapitoly VI, oddiel A - postihnutie mozgu, položka 1., písmeno a) - poruchy osobnosti, poruchy správania a poruchy intelektu vyvolané dysfunkciou mozgu, ľahká forma F06.7, G31 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20%. Zdravotný stav navrhovateľky bol viackrát posudzovaný posudkovými lekármi, pričom v dôsledku predloženia nových lekárske správ bol jej zdravotný stav posudzovaný aj v priebehu konania na krajskom súde. Posudkoví lekári v lekárske posudkoch zo dňa 28.07.2015 a 04.09.2015 zotrvali na záveroch posudkových lekárov ohľadom určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia vplývajúceho na mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a zotrvali aj na výške tejto miery určenej na 20%. Na záver krajský súd konštatoval, že v priebehu konania sa navrhovateľke nepodarilo preukázať tvrdenia o zhoršení jej zdravotného stavu v takej miere, ktorá by u nej odôvodňovala priznanie invalidného dôchodku.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc prešetrenie veci a spravodlivé riešenie vzhľadom na jej zdravotný stav. Uviedla, že má celkovú telesnú slabosť a ťažko sa orientuje. Žije s opatrovateľkou, ktorá jej pomáha v každodennom živote, upozorňuje ju na veci, na ktoré zabudne. Opatrovateľka jej pomáhala aj pri písaní odvolania proti rozsudku krajského súdu. Navrhovateľka navštevuje úrad práce vo Veľkom Mederi ako uchádzačka o zamestnanie. V tejto súvislosti uviedla, že v takomto zdravotnom stave ju nikto nezamestná, na pracoviskách dostáva samé odmietanie, keď vidia jej spomalený pohyb a po rozhovore s ňou ju nezamestnajú. Má slabosť v rukách, sú zablokované, nohy tiež. Ľavú nohu ťahá, nemá potrebnú šikovnosť. Navštevuje psychiatra, má lieky na mozog a na depresiu. Je zničená z jej zdravotného stavu a psychiater jej odporučil invalidný dôchodok. Výsledok magnetickej rezonancie zo dňa 03.12.2014 ukázal zhoršenie jej zdravotného stavu - atrofie mozgu ťažkého stupňa.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by sa jej zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nevznikol jej nárok na invalidný dôchodok.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších

predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu podľa poznatkov lekárskej vedy spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Z dávkového spisu odvolací súd zistil, že zdravotný stav navrhovateľky bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Dunajská Streda dňa 06.03.2014, ktorý jej určil 20% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky sú podľa kapitoly VI - choroby nervového systému, oddiel A - postihnutie mozgu, položky 1. poruchy osobnosti, poruchy správania a poruchy intelektu, písmeno a) ľahká forma. Za uvedené rozhodujúce zdravotné postihnutie jej určil mieru poklesu 20%. Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Dunajská Streda dňa 10.06.2014 a posudkovým lekárom ústredia dňa 04.09.2014 a 28.07.2015, ktorí dospeli k zhodnému záveru ako posudkový lekár v lekárskom posudku zo dňa 06.03.2014. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na záver posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne Dunajská Streda, ktorý v lekárskom posudku zo dňa 10.06.2014 konštatoval, že u navrhovateľky „... navýšenie nie je odôvodnené, lebo ide o pp. účelové správanie pri sociálnom a ekonomickom marazme.“

Navrhovateľka v žiadnom podaní neuviedla konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, presvedčivé a zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z., keďže posudkoví lekári sa vysporiadali so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľky. Pre posúdenie invalidity je rozhodujúci zdravotný stav v čase jeho posudzovania posudkovým lekárom. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľky ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu. Na tom základe dospel

odvolací súd k záveru, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepodmieňuje viac ako 20% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia nových skutočností či odstránenia rozporov.

V súvislosti s nálezom z magnetickej rezonancie zo dňa 03.12.2014 (žiadanka o MR vyšetrenie mozgu a nález z tohto vyšetrenia), ktorý navrhovateľka žiadala zohľadniť v odvolacom konaní, nakoľko podľa nej preukazuje zhoršenie jej zdravotného stavu, je potrebné uviesť, že posudkový lekár ústredia mal tento nález pri vypracovaní lekárskeho posudku zo dňa 28.07.2015 k dispozícii a prihliadal naň pri posúdení zdravotného stavu navrhovateľky. K predmetnému nálezu posudkový lekár ústredia uviedol, že „Tento nález je porovnateľný (čo sa týka morfológie i stupňa závažnosti chorobných zmien na mozgu) s CT vyšetrením z roku 2013, nedošlo k závažnejšej progresii chorobných zmien, potvrdzuje a detailnejšie popisuje už známe skutočnosti.“

Posudkový lekár ústredia v lekárskom posudku zo dňa 28.07.2015 dospel k záveru, že „... určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na dolnej hranici pre túto položku považuje za správne, pretože od roku 2013 do roku 2015 nedošlo k progresii (zhoršeniu) ani organického nálezu, ani psychického stavu. Podľa všetkých dokumentovaných odborných lekárskeho vyšetrení ide o stacionárny stav, ktorý nespĺňa kritériá pre priznanie invalidity.“

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a že jej nevznikol nárok na invalidný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.